

Läroplan för yrkesträningsundervisningen, 2024- YT

DOKUMENTINFORMATION

Myndighet/skola	Dokumenttyp		
ÅLANDS YRKESGYMNASIUM	LÄROPLAN Ange ev id/nr		
Ansvarig instans	Datum	Version	Status
Styrelsen	2025-05-07	1-0	Godkänd

TITEL

Läroplan för yrkesträningsundervisningen, 2024-
YT

DOKUMENTHISTORIK

Åtgärd	Åtgärdat av	Datum	Notering
Godkänd	Styrelsen	2025-05-07	
Utkast	Lärarlaget	2024-04-29	

INNEHÅLL

1	Inledning	4
1.1	Utbildningens mål.....	4
1.2	Krav på studerande	4
1.3	Utbildningens uppbyggnad	4
1.3.1	Översikt över examensdelar	5
2	Gemensamma examensdelar 52,5 kp.....	5
2.1	Stärkande av funktionsförmågan 22,5 kp	6
2.1.1	Motion och fritid 15 kp.....	6
2.1.2	Samhällskunskap och färdigheter som behövs i vardagen 7,5 kp ...	6
2.2	Stärkande av studiefärdigheter 30 kp	7
2.2.1	Kommunikation och interaktion 7,5 kp	7
2.2.2	Informationsteknik och färdigheter i informationssökning 7,5 kp ..	7
2.2.3	Färdigheter i engelska 7,5 kp	7
2.2.4	Färdigheter i matematik 7,5 kp	8
3	Valbara examensdelar 125 kp	8
3.1	Kreativt skapande 22,5 kp	8
3.2	Textilvård och rengöring 15 kp	8
3.3	Underhållsarbeten 22,5 kp	9
3.4	Krukväxter, trädgård- och utomhusområden 22,5 kp.....	9
3.5	Matlagning och bakning 30 kp.....	9
3.6	Projekt 15 kp	10

Inledning

1.1 Utbildningens mål

Målet med yrkesträningen (YT) är att studerande efter fullföljd utbildning ska

- klara sig i det dagliga livet så självständigt som möjligt
- utveckla förmåga att klara sig på egen hand och utveckla sin funktionsförmåga i olika miljöer
- bekanta sig med arbetslivet för att finna en lämplig arbetsplats antingen inom öppet arbete, arbete med stöd eller utlokaliserat arbete

1.2 Krav på studerande

I enlighet med landskapsregeringens antagningsgrunder ordnas en prövning för sökande till yrkesträningen. För att antas till utbildningen krävs att den sökande kan:

- kommunicera i tal, tecken eller annan alternativ och kompletterande kommunikation (AKK)
- följa lättlästa skriftliga och muntliga instruktioner
- muntligen kommunicera och förstå enkla ord och fraser på engelska
- använda enkel matematik (addition)

1.3 Utbildningens uppbyggnad

Yrkesträningsundervisning på gymnasienivå ligger på nivå 2 enligt landskapsförordning (2024:92) om en åländsk referensram för examina och övriga samlade kompetenser. Utbildningen leder inte till examen på gymnasienivå.

Utbildningen består av 180 kompetenspoäng (kp) och utgår från en utbildningsplan på tre läsår där varje läsår delas i fem perioder. Studerandes kunnande bedöms enligt skalan godkänd/underkänd.

Den personliga utvecklingsplanen för en enskild studerande baseras på utbildningsplanen för yrkesträningsundervisningen, och kan i mån av schemateknisk möjlighet anpassas enligt studerandes eget individuella val.

1.3.1 Översikt över examensdelar

Yrkesträningsundervisningen (YT) 180 kp	
Gemensamma examensdelar, 52,5 kp	
Examensdelens namn	kp
Stärkande av funktionsförmåga • Motion och fritid, 15 kp • Samhällskunskap och färdigheter som behövs i vardagen, 7,5 kp	22,5
Stärkande av studiefärdigheter • Kommunikation och interaktion, 7,5 kp • Informationsteknik och färdigheter i informationssökning, 7,5 kp • Färdigheter i engelska, 7,5 kp • Färdigheter i matematik, 7,5 kp	30
Valbara examensdelar, 127,5 kp	
Kreativt skapande	22,5
Textilvård och rengöring	15
Underhållsarbeten	22,5
Krukväxter, trädgårds- och utomhusområden	22,5
Matlagning och bakning	30
Projekt	15

Gemensamma examendelar 52,5 kp

I yrkesträningsundervisningen ingår gemensamma examensdelar (52,5 kp). Målet är att de studerande ska erhålla studiefärdigheter. Därigenom kan de få färdigheter till ett livslångt lärande som behövs livet och i arbetet. Utgående från sina egna förutsättningar kan de söka, ta emot och tillämpa information i de dagliga aktiviteterna och vid problemlösning. De engagerar sig i och finner motivation för sina studier samt lär sig att sätta upp mål åt sig själva och att arbeta målinriktat. De bygger upp en realistisk och positiv jag-bild och stärker sin självkänsla. De agerar enligt sina egna förutsättningar i sociala situationer.

I den studerandes PUK kan delar av dessa gemensamma examensdelar bytas ut mot gemensamma ämnen som en studerande inom ett annat utbildningsprogram läser. De delar som byts ut undervisas och bedöms med vitsord enligt de mål för kunskande och bedömningskriterier som är uppgjorda för dessa.

2.1 Stärkande av funktionsförmågan 22,5 kp

2.1.1 Motion och fritid 15 kp

Målet är att de studerande med hjälp av motion främjar ett aktivt och sunt levnadssätt och förstår motionens betydelse för funktions- och arbetsförmågan. De studerande bekantar sig med olika möjligheter till fritidsaktiviteter och kan använda sin fritid på ett sätt som främjar det egna välbefinnandet och de sociala relationerna.

Mål för kunnandet

Den studerande

- inkluderar motion som en del av ett sunt och aktivt levnadssätt
- förstår motionens betydelse för funktions- och arbetsförmågan
- uppfattar och behärskar sina kroppsdelar och deras funktion
- sköter sin personliga hygien,
- upprätthåller eller höjer sin fysiska kondition
- Engagerar sig i hobbyer och fritidsaktiviteter som ett sätt att främja sitt välbefinnande och skapa sociala relationer
- Informerar sig om vilka fritidsaktiviteter som erbjuds
- förstår fritidens betydelse som motvikt till arbete och studier

2.1.2 Samhällskunskap och färdigheter som behövs i vardagen 7,5 kp

Målet är att de studerande självständigt eller med stöd klarar av uppgifter som hör till de dagliga rutinerna. De studerande känner till centrala tjänster som samhället tillhandahåller och kan utnyttja dem i sitt eget liv i enlighet med sin personliga livssituation. De känner till sina rättigheter och skyldigheter.

Mål för kunnandet

Den studerande

- klär sig lämpligt och vårdar sitt yttre
- sörjer för sin dygnsrytm samt följer sin tidsanvändning och tidtabeller
- använder pengar så självständigt som möjligt och gör inköp som behövs i anknytning till det dagliga livet
- fattar beslut och gör val som gäller den egna vardagen
- använder och känner till samhällets tjänster i enlighet med sin livssituation
- använder kommunikationsmedel och rör sig så självständigt som möjligt
- agerar i enlighet med sina rättigheter och skyldigheter
- sätter värde på sig själv och andra som jämlika samhällsmedlemmar

2.2 Stärkande av studiefärdigheter 30 kp

2.2.1 Kommunikation och interaktion 7,5 kp

Målet är att de studerande kommunicerar och interagerar med de kommunikationsmetoder som är lämpligast för dem och på det sätt som krävs i vardags- och arbetslivet. De kan i de dagliga aktiviteterna använda det interaktionssätt som passar dem bäst.

Mål för kunnandet

Den studerande

- kan agera interaktivt i olika situationer
- uttrycker sig själv på det sätt som förutsätts i vardags- och arbetslivet muntligt, skriftligt eller med hjälp av individuella kommunikationsmetoder
- hittar styrkorna i det egna uttryckssättet och vågar pröva nya uttrycksformer
- förstår muntlig och skriftlig kommunikation på det sätt som förutsätts i vardags- och arbetslivet
- kan utnyttja olika medier, såsom litteratur, film, teater, radio och internet för att skaffa information, upplevelser och erfarenheter.

2.2.2 Informationsteknik och färdigheter i informationssökning 7,5 kp

Målet är att de studerande skaffar sig sådana färdigheter i informations- och kommunikationsteknik som de egna förutsättningarna tillåter och som de behöver i vardags- och arbetslivet samt i studierna.

Mål för kunnandet

Den studerande

- använder IT-verktyg som stöd och hjälpmedel vid lärande
- utvecklar sina IT-färdigheter så att han eller hon kan dra nytta av dem i vardags- och arbetslivet
- utnyttjar centrala informationssökningsmetoder i livslångt lärande, i vardagen och i arbetet
- förstår de grundläggande frågorna i multimodal läskunnighet och grundreglerna för sociala medier
- använder internet på ett säkert sätt.

2.2.3 Färdigheter i engelska 7,5 kp

Målet är att de studerande skaffar sig sådana färdigheter i engelska som de egna förutsättningarna tillåter och som de kan behöva i vardags- och arbetslivet samt i studierna.

Mål för kunnandet

Den studerande

- använder enkla fraser och uttryck som behövs i vardagen och i arbetslivet
- kan göra sig förstådd på engelska i enkla inövande situationer i vardagen

- kan vid behov söka information på engelska

2.2.4 Färdigheter i matematik 7,5 kp

Målet är att de studerande skaffar sig sådana färdigheter i matematik som de egna förutsättningarna tillåter och som de behöver i räkneoperationer i vardags- och arbetslivet.

Mål för kunnandet

Den studerande

- har de färdigheter i praktisk matematik som behövs i vardags- och arbetslivet
- använder miniräknare och andra verktyg vid beräkningar.

Valbara examensdelar 125 kp

Målet är att den studerande ska få bekanta sig med olika arbetsuppgifter och arbetssätt utifrån egna förutsättningar i en så autentisk arbetsmiljö som möjligt.

Ålands yrkesgymnasium har utarbetat mål för kunnande för olika valbara examensdelar. Dessa examensdelar har planerats för att möjliggöra målsättningen med utbildningen.

Studerande kan och får välja andra examensdelar än de som presenteras här. Detta sker inom programmen på den yrkesinriktade specialundervisningen eller inom något av skolans andra utbildningsprogram.

3.1 Kreativt skapande 22,5 kp

Målet är att de studerande utvecklar sin motorik, kreativitet och skaparglädje genom att använda olika material och tekniker.

Mål för kunnande

Den studerande

- planerar sitt arbete
- använder och väljer olika material
- använder olika tekniker och redskap
- använder olika sinnen i sin estetiska läroprocess
- beaktar arbetarskyddet och säkerheten i sitt arbete
- utvärderar sitt eget arbete

3.2 Textilvård och rengöring 15 kp

Målet är att de studerande självständigt eller med stöd kan städa och underhålla olika utrymmen och textilier, främst med tanke på det egna boendet.

Mål för kunnande

Den studerande

- planerar sitt arbete

- utför grundstädningssuppgifter
- utför textil- och klädvård
- använder rätt medel, redskap, metoder och maskiner i sitt arbete
- rengör och underhåller de redskap, anordningar och maskiner som har använts
- beaktar arbetarskyddet och säkerheten i sitt arbete
- utvärderar sitt eget arbete

3.3 Underhållsarbeten 22,5 kp

Målet är att de studerande utvecklar sin motorik, kreativitet och skaparglädje genom att använda olika material och tekniker.

Mål för kunnande

Den studerande

- planerar sitt arbete
- utför enklare underhålls- och reparationsarbeten
- tillverkar och skapar i olika material och tekniker
- utför städnings- och underhållsarbeten på kundobjekt
- beaktar arbetarskyddet och säkerheten i sitt arbete
- utvärderar sitt eget arbete

3.4 Krukväxter, trädgård- och utomhusområden 22,5 kp

Målet är att de studerande självständigt eller med stöd kan sköta och vårda växter, trädgårdar och utomhusområden året om.

Mål för kunnande

Den studerande

- planerar uppgifter som ingår i skötsel av krukväxter, trädgårds- och utomhusområden
- väljer och använder ändamålsenliga metoder och material
- väljer och använder redskap och maskiner som behövs i arbetet
- sköter krukväxter, trädgårds- och utomhusområden året om
- beaktar arbetarskyddet och säkerheten i sitt arbete
- utvärderar sitt eget arbete

3.5 Matlagning och bakning 30 kp

Målet är att de studerande lär sig grunderna i matlagning och bakning så att de självständigt eller med stöd kan tillreda sin egen mat. De studerande kan använda olika metoder och redskap vid tillverkningen. De känner till de vanligaste råvarorna och kan med stöd beakta vissa specialdieter.

Mål för kunnande

Den studerande

- Lär sig förvara och hantera råvaror

- arbetar enligt en enkelt uppgjord plan
- planerar och tillreder enkla måltider och bakverk
- kan med stöd beakta de vanligaste specialdietera
- lägger upp mat enligt anvisningar
- Håller rent och följer hygien- och avfallshanteringsanvisningar
- utvärderar sitt eget arbete

3.6 Projekt 15 kp

Målet är att de studerande ensam eller i grupp kan arrangera eller delta i verksamhet som bidrar till deras utveckling.

Mål för kunnande

Den studerande kan

- göra upp en plan för projektet
- Använder de modeller och metoder som projektet kräver.
- Utvärderar sitt eget arbete